

RWS INFORMATIE

Effecten op CO₂-emissie

Verhoging maximumsnelheid overdag A7 tussen aansluiting
Winschoten en de grens met Duitsland

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat
Datum	11 december 2024
Statur	Definitief

Inhoud

	Colofon	2
1	Inleiding	4
2	Uitgangspunten effectberekening	5
3	Resultaten	6
Bijlage A	Verkeersgegevens	8
	Voertuigkilometers 2025	9
	Voertuigkilometers 2035	10
	Voertuigkilometers 2040	11
Bijlage B	Emissiefactoren CO₂	12
	Informatiebronnen	13

1 Inleiding

In het regeerprogramma van 2024 is opgenomen dat de maximumsnelheid op de snelweg - daar waar dat kan - wordt verhoogd naar 130 km/u. Naar aanleiding daarvan onderzoekt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat op welke trajecten de maximumsnelheid op autosnelwegen overdag verhoogd kan worden naar 130 km/u. Hierbij wordt eerst gekeken naar trajecten waar nu in de avond en nacht (tussen 19.00 en 06.00 uur) al een maximumsnelheid van 130 km/u geldt en naar trajecten waar de maximumsnelheid verhoogd kan worden zonder het treffen van mitigerende maatregelen voor stikstofdepositie en geluid.

Voor het verhogen van de maximumsnelheid op een traject moet een verkeersbesluit genomen worden. Om te komen tot een besluit over het verhogen van de maximumsnelheid naar 130 km/u heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat per brief aan de Tweede Kamer van 7 oktober 2024 aangekondigd onderzoek uit te laten voeren naar de gevolgen van verhoging van de maximumsnelheid op de eerste batch bestaande uit vier trajecten. De onderstaande vier trajecten zijn in detail onderzocht.

Tabel 1: Onderzochte trajecten

Nr.	Traject	Lengte
1	A7 – Afsluitdijk tussen Stevinsluizen en Lorentzsluizen	Ca. 44 km
2	A7 tussen aansluiting Winschoten en de grens met Duitsland	Ca. 24 km
3	A37 tussen knooppunt Holsloot en aansluiting Zwartemeer	Ca. 31 km
4	A6 tussen aansluiting Lelystad Noord en de Ketelbrug	Ca. 18 km

Het verkeersbesluit A7 voorziet in een verhoging van de maximumsnelheid van 100 km/uur naar 130 km/uur overdag (06:00 – 19:00 uur) op de A7 tussen aansluiting Winschoten en de grens met Duitsland.

Een verhoging van de maximumsnelheid heeft gevolgen voor de CO₂-emissie (uitstoot) van het wegverkeer. Bij een hogere rijnsnelheid nemen de CO₂-emissie per voertuigkilometer van licht verkeer (personenauto's en bestelauto's) toe. Daarnaast heeft een verhoging van de maximumsnelheid gevolgen voor de omvang en routekeuze van het wegverkeer.

Er zijn indicatieve berekeningen uitgevoerd om de verwachte effecten van het verkeersbesluit op de CO₂-emissies in beeld te brengen. Deze notitie beschrijft de uitgangspunten en de resultaten van deze berekeningen. De resultaten van dit onderzoek worden betrokken bij de belangenafweging in het verkeersbesluit.

2 Uitgangspunten effectberekening

Om inzicht te krijgen in de effecten van het verkeersbesluit op de CO₂-emissies zijn de totale CO₂-emissies berekend voor zowel de situatie zonder verkeersbesluit als de situatie met verkeersbesluit. Het effect van de snelheidsverhoging op de CO₂-emissies volgt uit de vergelijking de totale CO₂-emissies in beide situaties.

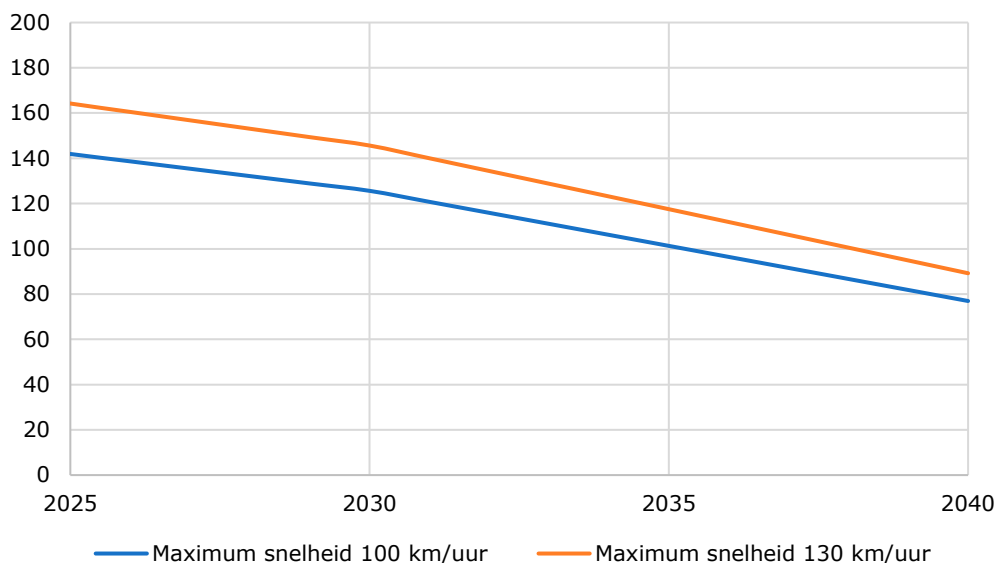
De berekeningen zijn uitgevoerd voor verschillende zichtjaren: 2025, 2035 en 2040.

Bij de berekening van de totale CO₂-emissies is uitgegaan van de volgende gegevens:

- De totale voertuigkilometers in de beschouwde situaties en zichtjaren.
- Deze voertuigkilometers zijn uitgesplitst naar:
 - Wegcategorie: snelwegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen.
 - Maximumsnelheid op de snelwegen.
 - Doorstromend verkeer en verkeer in de file.
 - Periode van de dag (06:00-19:00 uur en 19:00-06:00 uur).
 - Voertuigcategorieën (licht verkeer, middelzwaar vrachtverkeer, zwaar vrachtverkeer).
 - Wegvakken op het traject met de beoogde snelheidsverhoging en overige wegvakken.De gegevens over de voertuigkilometers zijn opgenomen en toegelicht in bijlage A.
- De CO₂-emissie per voertuigkilometer in de beschouwde zichtjaren.

Deze emissiefactoren geven de parkgemiddelde emissies per voertuigkilometer en zijn uitgesplitst naar wegcategorie, voertuigcategorie, snelheidsregime en mate van doorstroming. Er is uitgegaan van emissiefactoren die zijn opgesteld door TNO en in maart 2024 zijn gepubliceerd [1]. De gebruikte emissiefactoren zijn opgenomen in bijlage B.

Onderstaande figuur 1 illustreert de ontwikkeling van de gemiddelde CO₂-emissie per voertuigkilometer voor licht verkeer (personenauto's en bestelauto's) op een snelweg met een maximumsnelheid van 130 km/uur en een maximumsnelheid van 100 km/uur. Hieruit blijkt dat de CO₂-emissie per gereden kilometer bij een maximumsnelheid van 130 km/uur ongeveer 15% hoger is dan bij 100 km/uur. Verder blijkt dat de gemiddelde CO₂-emissie afneemt in de tijd, onder meer door de instroom van elektrische voertuigen. Dankzij deze verschooning stoot een gemiddelde personenauto op een weg met een maximumsnelheid van 130 km/uur in de toekomst minder CO₂ uit dan een gemiddelde personenauto op een weg met een maximumsnelheid van 100 km/uur op dit moment.

Figuur 1: CO₂-emissie door licht verkeer (gram per voertuigkilometer) - TNO 2024

3 Resultaten

De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Berekende CO₂-emissie (megaton/jaar)

2025	Emissie op wegvakken A7 met verhoging maximumsnelheid	Overige wegvakken in het studiegebied	Totale CO ₂ -emissie in het studiegebied
Zonder verkeersbesluit	0,0137	2,7595	2,7732
Met verkeersbesluit	0,0147	2,7594	2,7742
Vershil:	0,0011	-0,0001	0,0010

2035	Emissie op wegvakken A7 met verhoging maximumsnelheid	Overige wegvakken in het studiegebied	Totale CO ₂ -emissie in het studiegebied
Zonder verkeersbesluit	0,0134	2,5143	2,5277
Met verkeersbesluit	0,0147	2,5146	2,5293
Vershil:	0,0013	0,0003	0,0016

2040	Emissie op wegvakken A7 met verhoging maximumsnelheid	Overige wegvakken in het studiegebied	Totale CO ₂ -emissie in het studiegebied
Zonder verkeersbesluit	0,0122	2,2015	2,2137
Met verkeersbesluit	0,0133	2,2018	2,2151
Vershil:	0,0011	0,0004	0,0015

Tabel 3 toont de ontwikkeling van de totale CO₂-emissies door wegverkeer in Nederland die volgt uit de meest recente emissieramingen van het PBL (KEV2024 op basis van vastgesteld beleid [2]).

Tabel 3: Totale CO₂-emissie door wegverkeer in Nederland (megaton/jaar)

	2025	2035	2040
Totale wegverkeer in Nederland	22,7	20,6	15,5

Uit de KEV2024 volgt dat de totale CO₂-emissie door wegverkeer in Nederland tussen 2025 en 2035 daalt met ruim 7 megaton. Het verkeersbesluit leidt naar verwachting tot een toename van ongeveer 0,002 megaton in 2035 ten opzichte van de situatie zonder verkeersbesluit.

Dit betekent dat het verkeersbesluit ervoor zorgt dat de CO₂-emissie door het wegverkeer in de toekomst iets minder snel daalt dan in de situatie zonder verkeersbesluit.

Aandachtspunt:

De uitgangspunten voor het bepalen van de CO₂-emissies door wegverkeer in de KEV2024 verschillen op enkele punten van de uitgangspunten die door TNO zijn gehanteerd bij het opstellen van de CO₂-emissiefactoren die in maart 2024 zijn gepubliceerd en zijn toegepast bij het bepalen van het effect van het verkeersbesluit:

- De TNO-emissiefactoren geven per voertuigcategorie een parkgemiddelde waarde. Voor de verwachte toekomstige samenstelling van het wagenpark is TNO uitgegaan van de samenstelling van het wagenpark op basis van de KEV2022 en KEV2023 (situatie met vastgesteld beleid). In de KEV2024 van oktober 2024 wordt uitgegaan van een groter aandeel elektrische bestelauto's en vrachtauto's dan in de KEV2022 en KEV2023. Dit draagt bij aan een lagere parkgemiddelde emissiefactor. In de TNO-emissiefactoren van maart 2024 kon hiermee nog geen rekening worden gehouden.

- In de emissiecijfers in de KEV2024 is de CO₂-uitstoot uit verbranding van biobrandstoffen niet meegenomen omdat deze emissies niet meetellen bij de boordeling of de klimaatdoelen worden gehaald¹. In de CO₂-emissiefactoren van TNO zijn de CO₂-emissies door de verbranding van biobrandstoffen wel meegenomen. Deze emissies zijn dus ook verwerkt in de berekende effecten van het verkeersbesluit.

Deze verschillen betekenen dat het nu berekende effect van het verkeersbesluit - op basis van de CO₂-emissiefactoren van maart 2024 - naar verwachting groter is dan verwacht mag worden op basis van de inzichten in de KEV2024 (met vastgesteld beleid) van oktober 2024.

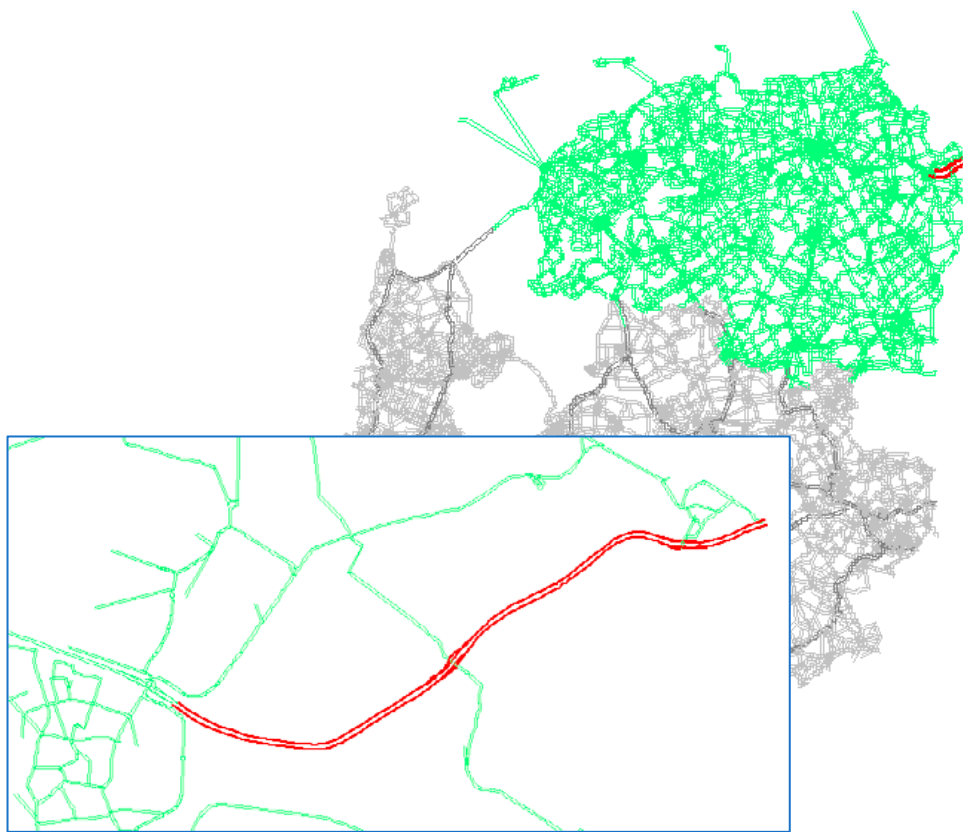
¹ De veronderstelling hierbij is dat de CO₂-emissies die vrijkomen bij verbruik van biomassa worden gecompenseerd door CO₂-vastlegging bij de groei van nieuwe bomen en planten.

Bijlage A Verkeersgegevens

De verkeersgegevens voor het jaar 2025 zijn ontleend aan de Middellange termijn prognoses wegverkeer Rijkswegen 2024. De intensiteiten zijn geraamd op basis van een trendscenario ten opzichte van recente monitoring. Hierbij is rekening gehouden met wijzigingen aan infrastructuur op de middellange termijn en economische verwachtingen. De verkeersgegevens voor het jaar 2035 en 2040 die zijn ontleend aan de Referentieprognoses NRM/LMS 2024, WLO-scenario Hoog.

Het studiegebied omvat de wegvakken in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Eventuele gevolgen van de snelheidsverhoging op de A7 voor de routes en omvang van het wegverkeer op wegvakken buiten deze provincies zijn daarmee niet in beeld gebracht.

Onderstaande figuur laat de betrokken wegvakken zien. De wegvakken met de verhoging van de maximumsnelheid zijn rood gemarkeerd.

Figuur 2. Wegvakken studiegebied

De gebruikte verkeersgegevens zijn weergegeven in onderstaande tabellen. Een nadere toelichting op de verkeersgegevens is opgenomen in de aparte verantwoordingsrapportage [3].

Voertuigkilometers 2025

Voertuigkilometers wegvakken traject met verhoging snelheidslimiet in 2025 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				
Zonder verkeersbesluit	106.663	0	19.927	11.598	0	18.288	0
Met verkeersbesluit	109.227	0	19.927	11.787	0	18.288	0

Voertuigkilometers op overige wegvakken in het studiegebied in 2025 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				

Zonder verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.252.253	0	373.571	219.249	0	189.666	0
Snelwegen 100/120 km/uur	244.137	0	47.218	24.792	0	31.940	0
Snelwegen 100/130 km/uur	8.499.235	3.517	1.701.514	801.976	231	893.508	139
Snelwegen 130 km/uur	302.092	0	62.213	38.238	0	75.574	0
Snelwegen 80 km/uur	663.206	126	124.429	52.718	8	37.923	7

Met verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.252.420	0	373.571	219.418	0	189.667	0
Snelwegen 100/120 km/uur	244.117	0	47.218	24.782	0	31.940	0
Snelwegen 100/130 km/uur	8.500.103	3.517	1.701.514	802.115	231	893.497	139
Snelwegen 130 km/uur	301.958	0	62.213	38.161	0	75.568	0
Snelwegen 80 km/uur	663.205	126	124.429	52.717	8	37.923	7

	Licht verkeer	Middelzwaar vrachtverkeer	Zwaar vrachtverkeer
--	---------------	---------------------------	---------------------

Zonder verkeersbesluit

Gemeentelijke wegen	7.961.510	444.225	210.679
Provinciale wegen	9.082.566	759.290	408.755

Met snelheidsverhoging

Gemeentelijke wegen	7.960.836	444.189	210.679
Provinciale wegen	9.081.475	759.104	408.761

Voertuigkilometers 2035

Voertuigkilometers wegvakken traject met verhoging snelheidslimiet in 2035 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				
Zonder verkeersbesluit	118.512	0	21.761	11.475	0	26.240	0
Met verkeersbesluit	131.831	0	21.761	11.737	0	26.240	0

Voertuigkilometers op overige wegvakken in het studiegebied in 2035 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				

Zonder verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.591.412	1.549	449.082	246.079	82	253.071	67
Snelwegen 100/120 km/uur	321.777	0	63.592	30.606	0	43.745	0
Snelwegen 100/130 km/uur	10.717.380	30.634	2.114.519	928.446	1.640	1.101.532	1.652
Snelwegen 130 km/uur	461.346	0	94.884	46.501	0	108.557	0
Snelwegen 80 km/uur	742.090	377	150.421	56.359	18	56.523	10

Met verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.592.701	1.558	449.082	246.053	82	253.056	69
Snelwegen 100/120 km/uur	321.692	0	63.592	30.616	0	43.776	0
Snelwegen 100/130 km/uur	10.726.198	30.741	2.114.519	928.332	1.642	1.101.410	1.668
Snelwegen 130 km/uur	461.069	0	94.884	46.469	0	108.557	0
Snelwegen 80 km/uur	742.498	380	150.421	56.337	18	56.519	10

	Licht verkeer	Middelzwaar vrachtverkeer	Zwaar vrachtverkeer
--	---------------	---------------------------	---------------------

Zonder verkeersbesluit

Gemeentelijke wegen	8.047.836	446.699	248.985
Provinciale wegen	9.740.558	761.821	589.782

Met snelheidsverhoging

Gemeentelijke wegen	8.046.936	446.661	248.963
Provinciale wegen	9.742.327	761.673	589.875

Voertuigkilometers 2040

Voertuigkilometers wegvakken traject met verhoging snelheidslimiet in 2040 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				
Zonder verkeersbesluit	120.816	0	22.235	11.573	0	28.655	0
Met verkeersbesluit	137.371	0	22.235	11.880	0	28.655	0

Voertuigkilometers op overige wegvakken in het studiegebied in 2040 (etmaalgemiddelde weekdag):

	Licht verkeer			Middelzwaar vrachtverkeer		Zwaar vrachtverkeer	
	Overdag (06-19 uur)		Nacht (19-06 uur)	Door-stromend	File	Door-stromend	File
	Door-stromend	File	Door-stromend				

Zonder verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.756.369	3.105	476.020	252.333	153	277.500	141
Snelwegen 100/120 km/uur	344.985	0	67.860	31.518	0	47.737	0
Snelwegen 100/130 km/uur	11.349.831	65.576	2.238.931	946.509	3.434	1.163.903	3.554
Snelwegen 130 km/uur	497.143	0	92.924	46.879	0	116.209	0
Snelwegen 80 km/uur	779.678	764	157.557	56.875	32	60.144	27

Met verkeersbesluit

Snelwegen 100 km/uur	2.758.037	3.115	476.020	252.315	152	277.496	141
Snelwegen 100/120 km/uur	344.882	0	67.860	31.528	0	47.773	0
Snelwegen 100/130 km/uur	11.360.560	66.096	2.238.931	946.339	3.447	1.163.739	3.577
Snelwegen 130 km/uur	496.802	0	92.924	46.855	0	116.200	0
Snelwegen 80 km/uur	780.212	760	157.557	56.851	32	60.144	26

	Licht verkeer	Middelzwaar vrachtverkeer	Zwaar vrachtverkeer
--	---------------	---------------------------	---------------------

Zonder verkeersbesluit

Gemeentelijke wegen	8.180.696	452.217	262.058
Provinciale wegen	10.074.604	773.290	653.836

Met verkeersbesluit

Gemeentelijke wegen	8.179.592	452.162	262.039
Provinciale wegen	10.077.396	773.136	653.987

Bijlage B Emissiefactoren CO₂

Bij de berekening van de CO₂-emissie is uitgegaan van de parkgemiddelde emissiefactoren zijn opgesteld en gepubliceerd door TNO [1]. TNO is bij opstellen van de emissiefactoren uitgegaan van Real World gebruiksdata. De emissiefactoren zijn daarmee representatief voor de CO₂-emissie in de praktijk.

De TNO-emissiefactoren voor de zichtjaren 2025, 2035 en 2040 zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4: CO₂-emissiefactoren wegverkeer (gram per voertuigkilometer)

Verkeerscategorie	Wegtype	2025	2035	2040
Licht verkeer (personenauto en bestelauto)	Snelweg 100 km/h (ZSH)	141,9	101,3	76,9
	Snelweg 120 km/h	165,9	118,8	90,2
	Snelweg 130 km/h	164,2	117,5	89,2
	Snelweg 80 km/h (ZSH)	149,4	109,2	83,3
	Snelweg file	225,5	159,4	120,6
	Buitenweg	124,9	89,8	69,2
	Gemeentelijke weg	183,6	133,4	102,6
Middelzwaar vrachtverkeer	Snelweg 100 km/h (ZSH)	436,0	394,8	354,7
	Snelweg 120 km/h	436,0	394,8	354,7
	Snelweg 130 km/h	436,0	394,8	354,7
	Snelweg 80 km/h (ZSH)	436,0	394,8	354,7
	Snelweg file	700,6	628,4	561,6
	Buitenweg	523,6	488,5	448,4
	Gemeentelijke weg	748,0	678,3	615,8
Zwaar vrachtverkeer	Snelweg 100 km/h (ZSH)	767,6	673,4	628,8
	Snelweg 120 km/h	767,6	673,4	628,8
	Snelweg 130 km/h	767,6	673,4	628,8
	Snelweg 80 km/h (ZSH)	767,6	673,4	628,8
	Snelweg file	1494,7	1311,9	1226,1
	Buitenweg	1012,0	898,7	836,2
	Gemeentelijke weg	1435,6	1251,5	1155,6

In de emissiefactoren van TNO voor snelwegen met snelheidslimieten van 80km/uur en 100 km/uur is onderscheid gemaakt tussen situaties zonder en met strikte handhaving (zoals trajectcontroles). In de berekening is uitgegaan van de emissiefactoren voor de situaties zonder strikte handhaving (ZSH). Voor het wegverkeer op provinciale wegen en gemeentelijke wegen is uitgegaan van de emissiefactoren voor respectievelijk 'buitenweg' en 'stad normaal'.

Informatiebronnen

1. TNO (2024). Emissiefactoren wegverkeer 2024. <https://publications.tno.nl/publication/34642264/mrPhoe/TNO-2024-emissiefactorenwegen.xlsx>
2. PBL (2024). Klimaat- en Energieverkenning 2024. <https://www.pbl.nl/downloads/pbl-2024-tabellenbijlage-klimaat-en-energieverkenning-2024-5492ods>
3. Rijkswaterstaat (2024). Verantwoordingsrapportage verkeersgegevens. Verhoging maximumsnelheid 130 km/uur batch 1.